

Konference SLUNEČNICE

Ekonomická fakulta
VŠB-TU Ostrava

Čeladná, Beskydy
11. – 12. 11. 2009

Zkvalitňování integračních podmínek žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v Královéhradeckém kraji

Petra Bendová, Pavel Zíkl

Ústav primární a preprimární edukace, Pedagogická fakulta Univerzity
Hradec Králové
petra.bendova@uhk.cz, pavel.zikl@uhk.cz

Abstrakt: Text příspěvku shrnuje obsah a přínos projektu ESF, jenž je od ledna 2009 realizován na ÚPPE PdF UHK, a to s cílem rozšířit a prohloubit profesní kompetence pracovníků podílejících se na výchově a vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Králové-hradeckém kraji, a to prostřednictvím realizace ICT kurzů, e-learningových a specializačních kurzů, tvorbou a distribucí odborných publikací, jakož i organizací konferencí a pracovních dílen pro učitele, tj. zejména pro vysokoškolsky vzdělané pedagogy, které lze považovat za základní činitele edukačního procesu dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, jakož i za iniciátory a realizátory jejich integračního procesu.

Klíčová slova: integrace, projekt, vzdělávání, podpora edukace, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Abstract: The poster presents the key parts of the project „Upgrading of Education of Pupils with Special Needs at the Region Hradec Kralove“, which is realized at the Univerzity Hradec Kralove since 01.01. 2009. The main goal of the project it's upgrading of professional competences of teachers, who educate children and pupils with special needs at the pre-school, the basic school and at the vocational level in this region. There are realized ICT courses, e-learning courses, courses which support vocational competences of teachers, conferences and work shops for this target group with the aim get to optimization of education of people with special needs.

Keywords: integration, project, education, support of education, pupils with special needs.

1 Úvod

Zajištění optimální kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáků se zdravotním postižením, s poruchami učení, žáků nadaných, apod.) je základním předpokladem pro jejich společenskou integraci (popř. inkluzi).

Oblast školské integrace se v ČR dostala do popřední zájmu speciálních pedagogů v 90. letech 20. století. Od té doby prošla i tato oblast vzdělávání vývojem, jenž se aktuálně odráží ve kvalitě zajištění integračního procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. integračních podmínek.

Lze konstatovat, že integrace na úrovni předškolního a dále pak i základního vzdělávání se stává zpravidla výchozím bodem pro integraci studentů se speciálními vzdělávacími potřebami na úrovni středoškolské a následně pak i vysokoškolské. Bohužel, se však stále ještě zejména na úrovni mateřských, základních (ale i středních) škol setkáváme s faktem, že učitelé integrující tyto jedince nemají optimální teoretický potenciál pro

zvládnutí všech nároků, jež jsou na ně v rámci integračního procesu kladeny. O eliminaci tohoto negativního aspektu v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se snaží níže popsany projekt.

2 Projekt Zkvalitňování vzdělávání

V rámci podpory rozvoje integračního vzdělávání, resp. v zájmu zajištění kvalifikované intervence o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Králové-hradeckém kraji, je od 1. ledna 2009 na Ústavu primární a preprimární edukace PdF UHK realizován projekt s názvem *Zkvalitňování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Královéhradeckém kraji*, jenž je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Cílem projektu je rozšířit a prohloubit profesní kompetence pracovníků podílejících se na výchově a vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Královéhradeckém kraji, a to prostřednictvím realizace ICT kurzů, e-learningových a specializačních kurzů, tvorbou a distribucí odborných publikací, jakož i organizací konferencí a pracovních dílen pro učitele, tj. zejména pro vysokoškolsky vzdělané pedagogy, které lze považovat za základní činitele edukačního procesu dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, jakož i za iniciátory a realizátory jejich integračního procesu.

Projekt mj. usiluje o rozšíření nabídky poradenských a terapeutických služeb v Královéhradeckém kraji, a to zřízením Centra technické pomoci pro žáky s poruchou mobility (poradenství v oblasti kompenzačních pomůcek), jež od září 2009 funguje při Centru pro zdravotně postižené Královéhradeckého kraje. Toto Centrum také začalo v rámci projektu organizovat vzdělávací a rehabilitační pobyty určené pro rodiče dětí s těžkým zdravotním postižením.

Ve spolupráci s Mateřskou školou speciální Trutnov je také rozšiřována nabídka terénních poradenských a terapeutických aktivit pro děti se zdravotním postižením a jejich rodiny.

V rámci projektu jsou pro jedince se zdravotním postižením v Králové-hradeckém kraji (tj. pro studenty vybraných učebních oborů) realizovány kvalifikační kurzy pro pracovníky v sociálních službách. Tyto kurzy mají sloužit k rozvoji a doplnění pracovních kompetencí jejich absolventů, ke zvýšení jejich potenciálu uplatnitelnosti na volném trhu práce, tzn. v širším slova smyslu tedy přispět k jejich pracovní integraci.

Podrobné informace o projektu lze získat na <http://edukra.uhk.cz>.

3 K realizaci e-learningových a specializačních kurzů pro pedagogy

V rámci posterové prezentace bude účastníkům konference poskytnut přehled aktivit, jež jsou v rámci projektu zaměřeny na rozvoj profesních kompetencí pedagogů, kteří se na zkvalitňování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přímo podílejí. Tyto aktivity lze považovat za jednu z možností dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na vysokoškolské úrovni.

E-learningové kurzy mají zejména teoreticky rozšířit znalosti pedagogů o dílčí tematické okruhy zaměřené na práci s integrovanými dětmi, žáky a studenty se

speciálními vzdělávacími potřebami. Forma e-learningu byla volena z důvodu vyšší dostupnosti vzdělávacích modulů pro pedagogické pracovníky v Královéhradeckém kraji (pozn. opomenuti tak nebudou ani učitelé na tzv. malotřídních školách, jejichž nepřítomnost na pracovišti v případě fyzické účasti na vzdělávacím kurzu by ohrozila chod školy).

Kurzy jsou obsahově zaměřeny na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, na oblast zajištění efektivity edukačního procesu těchto žáků, na práci s žáky nadanými, na uplatňování projektové metody a tvořivé dramatiky v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, na strategie rozvíjení klíčových kompetencí žáků s ohledem na jejich speciální potřeby, na rozvoj čtenářské gramotnosti u této cílové skupiny, jakož i na pedagogicko-psychologickou diagnostiku žáků s SPU.

Specializační kurzy pak slouží k rozšíření teoretických i praktických pracovních kompetencí pedagogů v oblasti psychiatrie (specifik dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami – znalost = východisko (speciálně) pedagogické intervence), muzikoterapie, arteterapie, ergoterapie, fyzioterapie, práce s kompenzačními pomůckami, komunikace s jedinci s problémy v chování, práce s žáky s mentálním postižením, bazální stimulace, proaktivního zvládnání psychické zátěže a stresu.

4 Závěr

Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků participujících na edukaci a integraci dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je oblastí kontinuálně se vyvíjející. V rámci edukace těchto žáků je třeba reflektovat na aktuální trendy v oblasti předškolního, základního i středoškolského (ale i vysokoškolského) vzdělávání, respektovat specifika těchto žáků a přispívat tak celkově k optimalizaci integračních podmínek jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami na všech stupních škol. Věříme, že projekt Zkvalitňování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Královéhradeckém kraji, může svou obsahovou náplní parciálně přispět ke zkvalitnění integračního procesu těchto jedinců.

Curriculum

Petra Bendová (PhDr., Ph.D.)

Telefon: +420 585 635 304

Email: petra.bendova@upol.cz, petben@seznam.cz

Oblasti zájmu: somatopedie, kombinované vady, logopedie/alternativní komunikace, poradenství jedincům se specifickými potřebami na VŠ

Zastávaná funkce: odborná asistentka Ústavu speciálněpedagogických studií, pracovník CPH
Název instituce: Ústav speciálněpedagogických studií PdF UP v Olomouci, Centrum pomoci handicapovaným

Stručný životopis:

VŠ vzdělávání:

- 2007 – rigorózní řízení (PhDr.), obor: speciální pedagogika, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze;
- 2004-2005 - Rehabilitační metody pro speciální pedagogy při zajištění vzdělávání dětí/žáků s těžkým tělesným postižením, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze;

- 2003 – 2006 – doktorské studium (Ph.D.), obor: speciální pedagogika, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci;
- 1998 – 2003 - magisterské studium, obor: učitelství pro 1. stupeň a speciální pedagogika, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Údaje o praxi:

- 2006 – dosud: Univerzita Hradec Králové, PdF, KSpecP (odborný asistent)
- 2006 - 2007: Univerzita Palackého v Olomouci, PdF, KSP (odborný pracovník)
- 2006 – dosud: Univerzita Palackého v Olomouci Centrum pomoci handicapovaným (odborný konzultant)
- 2007 - dosud: Univerzita Palackého v Olomouci, PdF, ÚSS (odborný asistent)
- 2005 – 2008: MŠ a ZŠ a praktická škola DANETA s.r.o. Hradec Králové (logopedka)
- 2004 – 2005: SPC Svítání Pardubice (logopedka)